

ZAKON O NAKNADI ZA IMOVINU ODUZETU ZA VRIJEME JUGOSLAVENSKE KOMUNISTIČKE VLADAVINE

(Urednički pročišćeni tekst)

Zakon je objavljen u Nar. novinama, br. 92/96, 92/99(ispr.), 80/02 i 81/02(ispr.), a Odluka USRH, br. U-I-673/1996 i dr. u Nar. novinama, br. 39/99, 42/99(ispr.), 43/00, 131/00, 27/01, 34/01(ispr.), 65/01 i 118/01.

Odredbe Zakona izmijenjene i dopunjene zadnjom Novelom (Nar. novine, br. 80/02 i 81/02-ispr.) tiskane su masnim slovima, a stupile su na snagu 5. srpnja 2002.

I. TEMELJNE ODREDBE (cl. 1-8.)

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se uvjeti i postupak naknade za imovinu koja je prijašnjim vlasnicima oduzeta od strane jugoslavenske komunističke vlasti, a koja je prenesena u općenarodnu imovinu, državno, društveno ili zadružno vlasništvo (u daljnjem tekstu: društveno vlasništvo) konfiskacijom, nacionalizacijom, agrarnom reformom i drugim propisima i načinima navedenim u ovom Zakonu.

Naknada za imovinu oduzetu prijašnjim vlasnicima u smislu ovoga Zakona u načelu je isplata u novcu ili vrijednosnim papirima (dionice ili udjeli i obveznice), a iznimno u naravi.

Ako neka osoba stječe pravo na naknadu određene imovine u naravi, iz razloga obrane ili nacionalne sigurnosti zemlje može joj se dati druga odgovarajuća imovina u vlasništvo ili druga odgovarajuća naknada.

Konfiscirana imovina daje se u vlasništvo prijašnjem vlasniku prema odredbama ovoga Zakona, a ako to nije moguće po odredbama ovoga Zakona prijašnjem vlasniku pripada pravo na naknadu u novcu ili vrijednosnim papirima.

Prijašnjim vlasnikom u smislu ovoga Zakona smatraju se fizičke i pravne osobe kojima je imovina oduzeta na temelju propisa iz članka 2. ovoga Zakona te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona, odnosno njihovi nasljednici i pravni sljednici.

Članak 2.

Prijašnjem vlasniku utvrđuje se pravo na naknadu za imovinu oduzetu na teritoriju Republike Hrvatske na temelju propisa kao sto su:

1. Zakon o konfiskaciji imovine i izvršenju konfiskacije ("Službeni list DFJ", br. 40/45. i 70/45.),
2. Zakon o potvrdi i izmjenama i dopunama Zakona o konfiskaciji imovine i izvršenju konfiskacije ("Službeni list FNRJ", br. 61/46.),

3. Zakon o postupanju sa imovinom, koju su vlasnici morali napustiti u toku okupacije i imovinom, koja im je oduzeta od strane okupatora i njegovih pomagača ("Službeni list DFJ", br. 36/45.),
4. Zakon o potvrdi i izmjenama Zakona o postupanju sa imovinom koju su vlasnici morali napustiti u toku okupacije i imovinom koja im je oduzeta od strane okupatora i njegovih pomagača ("Službeni list FNRJ", br. 64/46., 105/46., 88/47. i 99/48.),
5. Zakon o suzbijanju nedopuštene trgovine, nedopuštene spekulacije i privredne sabotaze ("Službeni list FNRJ", br. 56/46.),
6. Zakon o oduzimanju ratne dobiti, stečene za vrijeme neprijateljske okupacije ("Službeni list DFJ", br. 36/45.),
7. Zakon o potvrdi i izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju ratne dobiti, stečene za vrijeme neprijateljske okupacije ("Službeni list FNRJ", br. 52/46.),
8. Zakon o nacionalizaciji privatnih privrednih poduzeća ("Službeni list FNRJ", br. 98/46. i 35/48.),
9. Zakon o prelazu u državno vlasništvo neprijateljske imovine i sekvestraciji nad imovinom odsutnih osoba ("Službeni list FNRJ", br. 63/46.),
10. Osnovni zakon o eksproprijaciji ("Službeni list FNRJ", br. 28/47.),
11. Zakon o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta ("Službeni list FNRJ", br. 52/58.),
12. Zakon o uređivanju i korištenju gradskog zemljišta ("Narodne novine", br. 6/63.),
13. Zakon o određivanju građevinskog zemljišta u gradovima i naseljima gradskog karaktera ("Službeni list SFRJ", br. 5/68. i 20/69. i "Narodne novine", br. 30/68.),
14. Zakon o uređenju i davanju na korištenje građevinskog zemljišta ("Narodne novine", br. 20/69.),
15. Zakon o građevinskom zemljištu ("Narodne novine", br. 54/80., 42/86., 61/88. i 48/88. - pročišćeni tekst, 16/90. i 53/90.),
16. Zakon o prometu zemljišta i zgrada ("Službeni list SFRJ", br. 43/65., 57/65. i 17/67. i "Narodne novine", br. 52/71. i 52/73.),
17. Zakon o udruženom radu ("Službeni list SFRJ", br. 53/76., 57/83., 85/87., 6/88. i 38/88.),
18. Odluka o uređenju agrarnih odnosa i poništenju dražbi na području oblasnog Narodnog odbora za Istru ("Službeni list FNRJ", br. 191/46),

19. Naredba o izmjeni te o sprovađanju u život Odluke Oblasnog Narodnog Odbora za Istru o uređenju agrarnih odnosa i poništenju dražbi na području Oblasnog Narodnog Odbora za Istru od 21. XII. 1946. ("Službeni list", br. 191/46.),

20. Zakon o proglašenju imovine zemljišnih i njima sličnih zajednica te krajiških imovnih općina općenarodnom imovinom ("Narodne novine", br. 36/47., 51/58. i 13/87.),

21. Zakon o izvršenju kazni, mjera sigurnosti i odgojno-popravnih mjera ("Službeni list FNRJ", br. 47/51.),

22. Zakon o agrarnoj reformi i kolonizaciji ("Službeni list DFJ", br. 64/45., "Službeni list FNRJ", br. 24/46., 101/47., 105/48., 21/56. i 55/57. i "Službeni list SFRJ", br. 10/65.),

23. Zakon o provođenju agrarne reforme i kolonizacije na području Narodne Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 111/47., 25/58., 58/57., 62/57., 32/62.),

24. Osnovni zakon o postupanju sa ekspropriranim i konfisciranim šumskim posjedima ("Službeni list FNRJ", br. 61/46.),

25. Zakon o poljoprivrednom zemljišnom fondu općenarodne imovine i dodjeljivanju zemlje poljoprivrednim organizacijama ("Službeni list FNRJ", br. 22/53., 27/53., 4/57. i 46/62. i "Službeni list SFRJ", br. 10/65.),

26. Zakon o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine", br. 26/84.),

27. Zakon o ispitivanju porijekla imovine i o oduzimanju nezakonito stečene imovine ("Narodne novine", br. 14/84.),

28. Zakon o udruživanjima, zborovima i drugim javnim skupovima ("Službeni list FNRJ", br. 51/46. i 29/47.),

29. Zakon o državljanstvu Narodne Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 18/50.),

30. Zakon o državljanstvu ("Službeni list DFJ", br. 64/45. i 105/48.),

31. Osnovni zakon o iskorištavanju poljoprivrednog zemljišta ("Službeni list SFRJ", br. 25/65., 12/67. i 14/70. i "Narodne novine", br. 52/71. i 52/73.),

32. Zakon o provođenju pojedinih odredaba zakona o iskorištavanju poljoprivrednog zemljišta ("Narodne novine", br. 25/60.).

Odredbe ovoga Zakona odnose se i na sve druge slučajeve u kojima je imovina oduzeta na temelju odluke o konfiskaciji, neovisno o tome koje tijelo je donijelo odluku o konfiskaciji, i primjenom kojega propisa je odluka o konfiskaciji donesena i izvršena.

Članak 3.

Prijašnjem vlasniku utvrđuje se pravo na naknadu i za imovinu oduzetu presudama, odlukama, rješenjima i drugim aktima sto su ih izdala vojna ili civilna tijela od 15. svibnja 1945. godine do donošenja ili u provedbi propisa iz članka 2. ovoga Zakona, kao i na naknadu imovine oduzete bez pravnoga osnova ili bez propisa.

Članak 4.

Osobama kojima je imovina oduzeta na temelju sudske presude za kazneno djelo, u kojoj je izrečena kazna konfiskacije imovine, ili zaštitna mjera konfiskacije imovine uz kaznu, konfiscirana imovina dati će se u vlasništvo ili dati naknada prema odredbama ovoga Zakona, ako je riječ o presudama sudova bivše Jugoslavije od 15. svibnja 1945. godine do 25. lipnja 1991. godine za politička kaznena djela, politički motivirana kaznena djela, ili druga kaznena djela, ako je do osuđujuće presude došlo zlouporabom prava ili političke moći.

Pod zlouporabom prava ili političke moći smatrat će se slučajevi u kojima je došlo do osude koja u svojoj izreci ili u postupku koji joj je prethodio krši međunarodno priznata načela pravne države i demokratskog društva ili proturječi javnom poretku Republike Hrvatske.

Odluka iz stavka 1. ovog članka donosi se po pribavljenom mišljenju Državnog odvjetnika Republike Hrvatske. U dvojbjenim slučajevima, tražitelj vraćanja imovine, uputit će se da prije donošenja odluke o njegovu zahtjevu, sukladno zakonu pokrene postupak za poništenje kaznene presude.

Pravo na naknadu za imovinu oduzetu konfiskacijom na temelju pravnih osnova iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i osobe kojima je i prije 15. svibnja 1945. godine imovina konfiscirana na temelju presuda ili drugih odluka jugoslavenskih komunističkih vlasti.

Članak 5.

Odredbe ovoga Zakona odnose se i na imovinu koju su općine, gradovi ili županije preuzele na temelju Zakona o lokalnoj samoupravi i upravi ("Narodne novine", br. 90/92., 94/93. i 117/93.), a prenesena je u društveno vlasništvo na temelju propisa iz članka 2., te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona.

Članak 6.

Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na imovinu koja je u društveno vlasništvo prenesena na temelju Zakona o eksproprijaciji ("Narodne novine", br. 10/78., 5/80., 30/82., 46/82. - pročišćeni tekst, 28/87. i 39/88.).

Članak 7.

Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na imovinu koja je u društveno vlasništvo prenesena na temelju propisa iz članka 2. te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona, a koja na dan donošenja ovoga Zakona u naravi ne postoji.

Članak 8.

Vrste i oblici naknade propisani ovim Zakonom neće se primijeniti ako prijašnji vlasnik kojem je pravomoćnim rješenjem utvrđeno pravo na naknadu i obveznik vraćanja sklope sudsku nagodbu ili nagodbu u obliku javnobilježničkog akta, s klauzulom ovršnosti kojom obveznik vraćanja preuzima obvezu osigurati prijašnjem vlasniku stjecanje prava vlasništva na drugoj odgovarajućoj imovini ili isplatiti drugu odgovarajuću naknadu, bez obzira je li takav oblik naknade propisan ovim Zakonom.

Odredba stavka 1. ovoga članka primijenit će se samo u slučajevima kada prema odredbama ovoga Zakona prijašnji vlasnik ima pravo na naknadu za oduzetu imovinu pod uvjetom da se time ne dira u stečena prava trećih osoba, i da se sklapanjem takve nagodbe ne stvaraju obveze Republici Hrvatskoj.

II. OVLASTENICI NAKNADE (cl. 9-12.)

Članak 9.

Prava iz ovoga Zakona priznaju se fizičkoj osobi - prijašnjem vlasniku, odnosno njegovim zakonskim nasljednicima prvoga nasljednoga reda (u daljnjem tekstu: prijašnji vlasnik).

U pogledu prava nasljeđivanja primjenjuju se odredbe Zakona o nasljeđivanju, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Nasljednici prijašnjega vlasnika stječu vlasništvo na imovini koja se daje neovisno o tome kako su vlasnički udjeli utvrđeni ranijim pravomoćnim rješenjima o nasljeđivanju prednika, ako se drukčije ne sporazume (naknadno pronađena imovina).

Članak 10.

Prijašnji vlasnik nema pravo na naknadu za oduzetu imovinu u slučaju kada je pitanje naknade riješeno međudržavnim sporazumima.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, prava propisana ovim Zakonom mogu steci i strane fizičke i pravne osobe ako se to utvrdi međudržavnim sporazumima.

Članak 11. **brisan**

Članak 12.

Pravne osobe, odnosno njihovi pravni sljednici kojima je imovina oduzeta na temelju propisa iz članka 2. te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona imaju pravo na naknadu za oduzetu imovinu samo ako su do donošenja ovoga Zakona na teritoriju Republike Hrvatske održale neprekinuto pravno sljedništvo, obavljale djelatnost i imale sjedište.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku kojom se pravnim osobama, odnosno njihovim pravnim sljednicima, koje do dana donošenja ovoga Zakona nisu mogle na teritoriju Republike Hrvatske održati

neprekinuto pravno sljedništvo, obavljati djelatnost i imati sjedište jer su iz političkih razloga zabranjene i raspuštene, a promicale su hrvatske državotvorne nacionalne interese, priznaje pravo na naknadu oduzete imovine, kad za to postoje opravdani razlozi.

III. OBVEZNICI NAKNADE (cl. 13-14.)

Članak 13.

Obveznik naknade u naravi je fizička ili pravna osoba u čijoj imovini se nalazi imovina koja se na temelju ovoga Zakona daje prijašnjem vlasniku, ako ovim Zakonom za određenu imovinu nije drukčije propisano.

Obveznik naknade u dionicama, odnosno udjelima je Hrvatski fond za privatizaciju, glede naknade za oduzeta poduzeća, te u slučajevima iz članka 44. stavka 3. i članka 53. ovoga Zakona.

Obveznik naknade u novcu i obveznicama Republike Hrvatske je Fond za naknadu oduzete imovine (u daljnjem tekstu: Fond), glede ostale oduzete imovine.

Članak 14.

Obveznik naknade za nekretnine koje su odlukom Vlade Republike Hrvatske donesenom na temelju članka 5. Zakona o zabrani prijenosa prava raspolaganja i korištenja određenih nekretnina u društvenom vlasništvu na druge korisnike odnosno u vlasništvo fizičkih i pravnih osoba ("Narodne novine", br. 53/90. i 61/91.) izuzete od zabrane raspolaganja, je osoba u čiju korist je Vlada Republike Hrvatske donijela odluku o izuzimanju od zabrane.

Obveznik naknade za nekretnine koje su odlukom Vlade Republike Hrvatske donesenom na temelju članka 1. Zakona o izmjeni Zakona o zabrani prijenosa prava raspolaganja i korištenja određenih nekretnina u društvenom vlasništvu na druge korisnike odnosno u vlasništvo fizičkih i pravnih osoba ("Narodne novine", br. 25/93.) izuzete od zabrane raspolaganja je jedinica lokalne samouprave, odnosno jedinica lokalne samouprave i uprave koja se svojom odlukom obvezala na naknadu prijašnjem vlasniku, odnosno njegovim zakonskim nasljednicima.

IV. PREDMET NAKNADE (cl. 15-48.)

Članak 15.

Na temelju ovoga Zakona priznaje se pravo na naknadu za sljedeću imovinu:

1. neizgrađeno građevinsko zemljište,
2. poljoprivredno zemljište, sume i šumsko zemljište,
3. stambene i poslovne zgrade, odnosno idealni dijelovi takvih zgrada, te stanovi i poslovne prostorije kao posebni dijelovi zgrade odnosno idealni dijelovi tih posebnih

dijelova zajedno sa pripadajućim zemljištem (u daljnjem tekstu: stan ili poslovni prostor),

4. brodovi i brodice,

5. poduzeća,

6. pokretnine.

Brodovi, odnosno brodice se u smislu ovoga Zakona smatraju nekretninom.

1. NAKNADA ZA ODUZETO NEIZGRAĐENO GRAĐEVINSKO ZEMLJISTE

Članak 16.

Prijašnjem vlasniku, odnosno osobi na koju je prijašnji vlasnik prenio svoje pravo daje se u vlasništvo neizgrađeno građevinsko zemljište koje je u društveno vlasništvo preneseno na temelju propisa i članka 2. te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona, a koje pravomoćnim aktom nadležnoga tijela nije oduzeto iz posjeda prijašnjih vlasnika ili osobe na koju je svoje pravo prenio prijašnji vlasnik u skladu sa posebnim zakonom.

Neizgrađenim građevinskim zemljištem u smislu ovoga Zakona smatra se ono zemljište koje nije privedeno namjeni, odnosno na kojemu nije izgrađen objekt ili nisu izvedeni znatniji radovi na objektu.

Odredba stavka 1. ovoga članka odnosi se i na neizgrađeno građevinsko zemljište koje je prijašnjem vlasniku na temelju propisa dodijeljeno u ime naknade za oduzeto građevinsko zemljište.

Iznimno, odredba stavka 1. ovoga članka odnosi se i na građevinsko zemljište na kojem je prijašnji vlasnik ili osoba na koju je svoje pravo prenio prijašnji vlasnik u skladu sa posebnim zakonom izgradio objekt suprotno propisima.

Članak 17.

Neizgrađeno građevinsko zemljište koje je u društveno vlasništvo preneseno na temelju propisa iz članka 2. te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona i koje je na temelju pravomoćne odluke nadležnoga tijela oduzeto iz posjeda prijašnjih vlasnika ili osobe na koju je pravo prenio prijašnji vlasnik, a kojim općina, odnosno grad do stupanja na snagu ovoga Zakona nije dalje raspolagala ili koje do donošenja ovoga Zakona nije privedeno namjeni, dati će se u vlasništvo prijašnjem vlasniku na njegov zahtjev.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka prijašnji vlasnik dužan je vratiti primljenu naknadu za oduzeto neizgrađeno građevinsko zemljište u roku i iznosu koji se utvrđuje rješenjem o davanju u vlasništvo.

Naknada iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se u kunskoj protuvrijednosti DEM prema prodajnom tečaju ovlaštene banke u mjestu ispunjenja koji vrijedi na dan davanja

naknade, a koja odgovara dinarskoj protuvrijednosti primljene naknade izražene u DEM, prema prodajnom tečaju DEM na dan primitka naknade.

Odredba stavka 2. ovoga članka odnosi se samo na slučajeve u kojima je naknada određena u novcu prema odredbama Zakona o eksproprijaciji ("Narodne novine", br. 10/78., 5/80., 30/82., 46/82. - pročišćeni tekst, 28/87., 39/88. i 73/91.).

Pod zemljištem privedenim namjeni smatra se ono zemljište na kojem je izgrađen objekt ili su izvedeni znatniji radovi na objektu kao i ono zemljište na kojem je općina, odnosno grad izvršila pripremu za izgradnju.

Članak 18.

Pravni poslovi koje su prijašnji vlasnici sklopili protivno propisima kojima je bio zabranjen promet građevinskim zemljištem u društvenom vlasništvu smatraju se valjanim ukoliko nemaju drugih nedostataka koji ih cine ništavim ili pobojnim.

Osobi koja je na temelju stavka 1. ovoga članka stekla pravo korištenja na neizgrađenom građevinskom zemljištu pravo vlasništva priznat će na njezin zahtjev **služba nadležna za obavljanje imovinskopravnih poslova u uredima državne uprave u županijama** (u daljnjem tekstu: **nadležna služba ureda državne uprave**).

Osoba kojoj se na temelju odredaba ovoga članka priznaje pravo vlasništva na neizgrađenom građevinskom zemljištu dužna je platiti porez na promet nekretnina u roku od 15 dana od dana primitka rješenja, ako taj porez nije platila do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 19.

Odredbe ovoga Zakona o davanju neizgrađenoga građevinskog zemljišta odnose se i na ono zemljište prijašnjega vlasnika kome je to zemljište oduzeto kao poljoprivredno zemljište, sume ili šumsko zemljište po propisima o agrarnoj reformi i kolonizaciji, a koje je nakon oduzimanja prenamijenjeno u građevinsko zemljište.

Ako je neizgrađeno građevinsko zemljište, sukladno odredbama članka 52. do 55. ovoga Zakona, izuzeto od davanja u vlasništvo, prijašnjem vlasniku pripada pravo na naknadu u vrijednosnim papirima, utvrđenu ovim Zakonom.

2. NAKNADA ZA ODUZETO POLJOPRIVREDNO ZEMLJISTE, SUME I SUMSKO ZEMLJISTE

Članak 20.

Prijašnjem vlasniku daje se u vlasništvo poljoprivredno zemljište, sume i šumsko zemljište koje je oduzeto na temelju propisa iz članka 2. te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona.

Prijašnjem vlasniku daju se u vlasništvo i objekti (gospodarske zgrade, poslovne zgrade, kuće za stanovanje, dvorci i sl.) koji su u vrijeme oduzimanja bili izgrađeni na zemljištu

iz stavka 1. ovoga članka, zajedno sa zemljištem na kojem se objekti nalaze, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Ako su poljoprivredno zemljište, sume i šumsko zemljište sukladno članku 52. do 55. ovoga Zakona izuzeti od davanja u vlasništvo, prijašnjem vlasniku pripada pravo na naknadu u vrijednosnim papirima, utvrđenu ovim Zakonom.

Članak 21.

Iznimno od odredbe članka 20. stavka 1. ovoga Zakona, Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku kojom se poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište koje je postalo vlasništvo Republike Hrvatske na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Zakona o sumama, a koje je preneseno u društveno vlasništvo na temelju zakona iz točke 20. stavka 1. članka 2. ovoga Zakona, prenosi na jedinicu lokalne uprave i samouprave radi ostvarivanja namjene za koju su to zemljište koristile zemljišne i njima slične zajednice te krajiške imovne općine.

3.1.a) NAKNADA ZA ODUZETE STANOVE

Članak 22.

Stanovi oduzeti prijašnjem vlasniku na temelju propisa iz članka 2. te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona na kojima postoji stanarsko pravo ne vraćaju se u vlasništvo, osim stanova oduzetih prijašnjem vlasniku na temelju propisa o konfiskaciji.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, prijašnjem vlasniku daje se u vlasništvo i posjed stan na kojem ne postoji stanarski odnos, sto rješenjem utvrđuje **nadležna služba ureda državne uprave**.

Prijašnjem vlasniku pripada pravo na naknadu, a stanaru pravo na otkup stana.

Članak 23.

Pravo na naknadu i visinu naknade prijašnjem vlasniku utvrđuje rješenjem **nadležna služba ureda državne uprave**

Pravomoćno rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se prijašnjem vlasniku, stanaru, Fondu, davatelju stana na korištenje i Fondu u stambeno-komunalnom gospodarstvu.

Članak 24.

Zahtjev za otkup stana stanar podnosi Fondu u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona, o čemu Fond izvješćuje prijašnjeg vlasnika.

Fond kao prodavatelj i stanar kao kupac zaključuju ugovor o prodaji stana pod uvjetima propisanim Zakonom o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Narodne novine", br. 43/92. – pročišćeni tekst, 69/92., 25/93., 48/93., 2/94., 44/94. i 58/95.) za prodaju stanova u vlasništvu Republike Hrvatske, u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za otkup stana.

Plaćanje cijene stana može se ugovoriti odjednom ili uz obročnu otplatu, prema izboru kupca.

U slučaju plaćanja cijene stana odjednom, kupac je utvrđenu cijenu dužan platiti u roku koji ne može biti dulji od tri mjeseca od dana sklapanja ugovora.

U slučaju obročne otplate cijene stana, kupac je dužan platiti odjednom u roku od 15 dana od dana sklapanja ugovora, iznos koji ne može biti niži od 10% od utvrđene cijene stana.

Ugovor iz stavka 2. ovoga članka obvezno sadrži odredbu o pravu prvokupa prijašnjeg vlasnika stana u slučaju daljnjega stvarnopravnog raspolaganja otkupljenim stanom. Pravo prvokupa zabilježiti će se u zemljišne knjige.

Članak 25.

Ako Fond odbije sa stanarom sklopiti ugovor o prodaji stana ili ne sklopi ugovor u roku iz članka 24. stavka 2., stanar ima pravo radi ostvarenja svoga prava na otkup stana podnijeti tužbu nadležnom općinskom sudu.

Tužba se podnosi u roku od 60 dana od dana kada je Fond dostavio akt kojim je odbio ponudu za sklapanje ugovora o prodaji stana.

Pravomoćna odluka suda iz stavka 1. ovoga članka kojom je prihvaćen tužbeni zahtjev stanara za otkup stana, u cijelosti zamjenjuje ugovor o prodaji stana.

Članak 26.

Ako stanar ne podnese zahtjev za sklapanje ugovora o prodaji stana u roku iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona, stan se protekom roka po sili zakona daje u vlasništvo prijašnjem vlasniku, što rješenjem na zahtjev prijašnjega vlasnika utvrđuje **nadležna služba ureda državne uprave**, a stanar i članovi njegovoga obiteljskoga domaćinstva nastavljaju koristiti stan.

Ako pravomoćnom odlukom suda tužbeni zahtjev stanara iz članka 25. ovoga Zakona bude odbijen, danom pravomoćnosti sudske odluke stan se po sili zakona daje u vlasništvo prijašnjem vlasniku, što rješenjem na zahtjev prijašnjega vlasnika utvrđuje **nadležna služba ureda državne uprave**, a stanar i članovi njegovoga domaćinstva nastavljaju koristiti stan.

Davanjem stana u vlasništvo prijašnjem vlasniku stanar stječe pravni položaj najmoprimca, sukladno odredbama posebnoga zakona.

Članak 27.

U slučaju iz članka 26. ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 34. i 35. ovoga Zakona.

Članak 28.

Nadležna služba ureda državne uprave pravo na naknadu prijašnjem vlasniku utvrđuje rješenjem na način da se građevinska vrijednost stana (etalonska vrijednost umanjena za vrijednost amortizacije) uveća za položajnu pogodnost stana na način propisan Zakonom o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Iznos naknade utvrđen na način propisan stavkom 1. ovoga članka, Fond isplaćuje prijašnjem vlasniku u novcu te, po izboru prijašnjega vlasnika, u obveznicama Republike Hrvatske ili dionicama, odnosno udjelima Hrvatskoga fonda za privatizaciju.

U novcu se isplaćuje iznos od 25% od naknade utvrđene na način propisan stavkom 1. ovoga članka, u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja kojim je prijašnjem vlasniku utvrđeno pravo na naknadu.

Preostali iznos naknade prijašnjem vlasniku isplaćuje Fond u obliku obveznica ili dionica odnosno udjela Hrvatskoga fonda za privatizaciju, na način propisan posebnim Zakonom.

Ako Fond ne isplati prijašnjem vlasniku naknadu za oduzeti stan, prijašnji vlasnik može radi ostvarenja svoga prava podnijeti tužbu nadležnom općinskom sudu.

Članci 29., 30. i 31. **brisani su**

3.1.b) NAKNADA ZA ODUZETE KONFISCIRAN STANOVE

Članak 32.

Prijašnjem vlasniku daje se u vlasništvo stan oduzet na temelju propisa o konfiskaciji te odluka i akata iz članka 2. stavka 2. ovoga Zakona donesenih na temelju propisa o konfiskaciji.

Članak 33.

Davanjem stana u vlasništvo prijašnjem vlasniku, stanari stječu pravni položaj najmoprimaca sukladno odredbama posebnoga zakona.

Članak 34.

Najmoprimac ima pravo zajedno s članovima obiteljskoga domaćinstva nastaviti koristiti stan na kojem je ustanovljeno pravo vlasništva pod uvjetima propisanim posebnim zakonom.

Članovima obiteljskoga domaćinstva najmoprimca smatraju se osobe određene posebnim zakonom.

Članak 35.

Vlasnik i najmoprimac dužni su sklopiti ugovor o najmu, kojim uređuju međusobna prava i obveze sukladno odredbama posebnoga zakona, u roku od 60 dana od pravomoćnosti rješenja o utvrđivanju prava vlasništva.

Ako vlasnik odbije sklopiti ugovor o najmu, stanar može zahtijevati ostvarenje svojega prava podnošenjem tužbe nadležnom sudu u roku od 60 dana od dana kada je vlasnik stana odbio sklopiti ugovor o najmu. Odluka suda u cijelosti zamjenjuje ugovor o najmu.

Članak 36.

U slučaju smrti najmoprimeca, pravo daljnjega korištenja stana pripada članovima njegovoga obiteljskoga domaćinstva.

Članak 37.

U slučaju daljnje prodaje stana najmoprimac ima pravo prvokupa koje ostvaruje sukladno odredbama posebnog zakona.

Članak 38.

Odredba članka 32. ovoga Zakona ne odnosi se na slučajeve kada je prijašnjem vlasniku oduzet samo idealni dio stana na temelju propisa o konfiskaciji.

Na slučajeve iz stavka 1. ovoga članka primjenjuje se odredba članka 22. ovoga Zakona.

Članak 39.

Odredba članka 32. ovoga Zakona ne odnosi se na slučajeve kada je prijašnji vlasnik, njegov bračni drug, ili član obiteljskog domaćinstva stekao pravo vlasništva na drugome stanu sukladno odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

3.2. NAKNADA ZA ODUZETI POSLOVNI PROSTOR

Članak 40.

Prijašnjem vlasniku daju se u vlasništvo poslovne zgrade i poslovni prostor oduzet na temelju propisa iz članka 2. te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona.

Prijašnjem vlasniku daje se u vlasništvo i stan koji se u vrijeme donošenja prvostupanjskog rješenja o utvrđenju prava vlasništva uz dopuštenje nadležnoga tijela koristi kao poslovni prostor.

Članak 41.

Ugovori o zakupu poslovnoga prostora sklopljeni na određeno ili neodređeno vrijeme raskidaju se po sili zakona danom pravomoćnosti rješenja o utvrđivanju prava vlasništva.

Ako je ugovor o zakupu poslovnog prostora sklopljen na neodređeno vrijeme vlasnik ne može tražiti ispražnjenje i predaju u posjed poslovnoga prostora prije isteka roka od godine dana računajući od dana pravomoćnosti rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

Ako je ugovor o zakupu sklopljen na određeno vrijeme vlasnik ne može tražiti ispražnjenje i predaju u posjed poslovnog prostora prije isteka ugovorenoga roka, a najkasnije u roku od pet godina računajući od dana pravomoćnosti rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

Zakupnik nije dužan poslovni prostor predati u posjed vlasniku, neovisno o tome da li je ugovor o zakupu sklopljen na određeno ili neodređeno vrijeme, sve dok mu vlasnik ne isplati naknadu za učinjena ulaganja, na temelju njihovog međusobnog ugovora ili pravomoćne sudske odluke, ako se drukčije ne sporazume.

Članak 42.

Zakupnik je tijekom korištenja poslovnoga prostora dužan u roku utvrđenom u stavku 2. i 3. prethodnoga članka ovoga Zakona plaćati vlasniku naknadu u visini zakupnine utvrđene ugovorom o zakupu.

Vlasnik ne smije povećati naknadu utvrđenu u stavku 1. ovoga članka.

Članak 43.

Pravomoćno rješenje o utvrđivanju prava vlasništva poslovnoga prostora ima snagu izvršne isprave istekom roka iz članka 41. ovoga Zakona.

Za provođenje postupka ispražnjenja i predaje poslovnoga prostora po rješenju iz stavka 1. ovoga članka nadležan je sud.

4. NAKNADA ZA ODUZETE BRODOVE I BRODICE

Članak 44.

Prijašnjem vlasniku daju se u vlasništvo brodovi, odnosno brodice.

Prijašnjem vlasniku ne vraćaju se u vlasništvo brodovi, odnosno brodice koji su sukladno Zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća ("Narodne novine", br. 19/91., 83/92., 94/93., 2/94. i 9/95.) uneseni u društveni kapital poduzeća, već prijašnjem vlasniku pripada pravo na naknadu u dionicama ili udjelima društva u čiji kapital su u postupku pretvorbe uneseni ti brodovi, odnosno brodice.

Ako ostvarenje prava na udjele ili dionice u društvima iz stavka 2. ovoga članka nije moguće zbog već stečenih prava trećih osoba, prijašnji vlasnik ostvaruje pravo na dionice odnosno udjele iz portfelja Hrvatskoga fonda za privatizaciju na način propisan Zakonom o pretvorbi društvenih poduzeća.

Ako su brod, odnosno brodica sukladno članku 52. do 55. ovoga Zakona izuzeti od davanja, prijašnjem vlasniku pripada pravo na naknadu utvrđenu ovim Zakonom.

5. NAKNADA ZA ODUZETA PODUZECA

Članak 45.

Poduzeća oduzeta prijašnjem vlasniku na temelju propisa iz članka 2. te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona ne vraćaju se.

Pod poduzećem u smislu ovoga Zakona smatra se vrijednost oduzetih nekretnina uključujući i poslovni prostor.

Za poduzeća iz stavka 1. ovoga članka prijašnjem vlasniku, odnosno kada je prijašnji vlasnik pravna osoba, dioničarima ili imateljima udjela prijašnjega vlasnika pripada naknada.

Pravo na naknadu utvrđuje rješenjem **nadležna služba ureda državne uprave**.

Pravomoćno rješenje iz stavka 4. ovoga članka provodi Hrvatski fond za privatizaciju prijenosom dionica, odnosno udjela u društvima koja su provela pretvorbu sukladno zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća.

Članak 46.

Visinu naknade iz članka 47. ovoga Zakona određuje Hrvatski fond za privatizaciju ovisno o procijenjenoj vrijednosti poduzeća u trenutku oduzimanja i davanja suglasnosti na pretvorbu poduzeća, na način propisan Zakonom o pretvorbi društvenih poduzeća i ovim Zakonom.

Članak 47.

Prijašnji vlasnik ostvaruje pravo na naknadu u dionicama ili udjelima u društvima u kojima se nalazi imovina poduzeća oduzetoga prijašnjem vlasniku na temelju propisa iz članka 2. te akata i načina propisanih člankom 3. ovoga Zakona.

Ako ostvarenje prava iz stavka 1. ovoga članka nije moguće zbog već stečenih prava trećih osoba, prijašnji vlasnik ostvaruje pravo na naknadu u dionicama ili udjelima društva iz portfelja Hrvatskoga fonda za privatizaciju, na način propisan Zakonom o pretvorbi društvenih poduzeća.

6. NAKNADA ZA ODUZETE POKRETNINE

Članak 48.

Prijašnjem vlasniku daju se u vlasništvo samo one pokretnine koje imaju kulturnu, umjetničku ili povijesnu vrijednost.

Pokretnine iz stavka 1. ovoga članka koje se smatraju kulturnom baštinom po propisima o zaštiti kulturne baštine, a koje su sastavni dio zbirke, muzeja, galerija i drugih sličnih ustanova, daju se prijašnjem vlasniku u vlasništvo, ali ne i u posjed, a ima pravo i na posebnu vrstu naknade koju će posebnom uredbom utvrditi Vlada Republike Hrvatske.

Ostale pokretne iz stavka 1. ovoga članka daju se prijašnjem vlasniku u vlasništvo i posjed.

Za ostale pokretne osim navedenih u stavku 1. ovoga članka prijašnji vlasnik nema pravo na vraćanje ili na naknadu.

Rješenje o davanju u vlasništvo, odnosno posjed donosi **nadležna služba ureda državne uprave.**

V. NACELA NAKNADE (cl. 49-51.)

Članak 49.

Imovina koja je predmet naknade daje se prijašnjem vlasniku prema stanju i načinu korištenja u kojem se nalazi u vrijeme donošenja prvostupanjskoga rješenja o utvrđivanju prava vlasništva, bez obzira na način korištenja u kojem se imovina nalazila u trenutku oduzimanja.

Ako postoji razlika u vrijednosti nekretnine procijenjene u vrijeme donošenja prvostupanjskoga rješenja prema stanju nekretnine kakova bi ona bila u vrijeme oduzimanja, sadašnji vlasnik, odnosno nositelj prava korištenja i raspolaganja može zahtijevati od prijašnjega vlasnika da mu prizna suvlasništvo u omjeru njegovih ulaganja ili da mu isplati odgovarajuću novčanu naknadu u omjeru tih ulaganja u skladu s propisima o stvarnim pravima, odnosno obveznim odnosima.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, sadašnji vlasnik, odnosno nositelj prava korištenja i raspolaganja nekretnine nije dužan tu nekretninu predati prijašnjem vlasniku u posjed, sve dok mu prijašnji vlasnik ne isplati naknadu za učinjena ulaganja u visini utvrđenoj međusobnim ugovorom ili pravomoćnom sudskom odlukom, ako se drukčije ne sporazume.

Za sporove o kakvom stvarnom pravu ili obvezi koji proisteknu iz rekonstrukcije (adaptacije, nadogradnje, dogradnje, sanacije, izmjene postojećih postrojenja i uređaja i sl.) kao i sporove glede prava na zajedničkim dijelovima zgrade ili zemljišta koji nastanu povodom vraćanja nekretnine prijašnjem vlasniku nadležan je sud, a rokovi protekom kojih se gubi pravo ili rokovi zastare počinju teći od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 50.

Prijašnji vlasnik nekretnine na kojoj je u vrijeme oduzimanja bila upisana hipoteka radi osiguranja isplate dugovanja ima pravo na naknadu samo ako revalorizirani iznos duga uplati u korist proračuna Republike Hrvatske ili ako dokaze da je dugovanje prestalo.

Način i postupak revalorizacije iznosa duga, kao i način i rokove uplate utvrdit će ministar financija.

Članak 51.

Prijašnji vlasnik koji ostvari pravo na naknadu imovine bez obzira u kome obliku, nema pravo na vraćanje plodova, troškova, kao ni pravo na naknadu štete.

Prijašnji vlasnik ima pravo na naknadu bez obzira da li je za oduzetu imovinu primio naknadu po ranijim propisima. Moguće primljena naknada ne može se na bilo koji način potraživati od prijašnjeg vlasnika, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Prijašnji vlasnik nema pravo na naknadu prema odredbama ovoga Zakona, ako je na ime naknade za oduzetu imovinu primio drugu imovinu ili mu je naknada isplaćena od strane druge države.

VI. IZNIMKE OD VRACANJA NACIONALIZIRANE, KONFISCIRANE ILI NA DRUGI NACIN ODUZETE IMOVINE U VLASNIŠTVO (cl. 52-56.)

Članak 52.

Prijašnjem vlasniku ne vraća se imovina u vlasništvo i posjed na kojoj su na temelju valjanoga pravnoga osnova treće osobe stekle pravo vlasništva odnosno ako im je imovina na temelju valjanoga pravnoga osnova za stjecanje prava vlasništva predana u posjed, ukoliko ovim Zakonom nije drukčije propisano.

U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka, prijašnjem vlasniku priznaje se pravo na naknadu sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 53.

Prijašnjem vlasniku ne vraća se u vlasništvo i posjed imovina (neizgrađeno građevinsko zemljište, poslovni prostor i sl.) koja je sukladno Zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća unesena u društveni kapital poduzeća, već prijašnjem vlasniku pripada pravo na naknadu u dionicama ili udjelima društva u čiji kapital je u postupku pretvorbe unesena ta imovina.

Ako ostvarenje prava na naknadu iz stavka 1. ovoga članka nije moguće zbog već stečenih prava trećih osoba, prijašnji vlasnik ostvaruje pravo na naknadu u dionicama ili udjelima društava iz portfelja Hrvatskog fonda za privatizaciju, na način propisan Zakonom o pretvorbi društvenih poduzeća ili u obveznicama Republike Hrvatske.

Članak 54.

Ne vraća se u vlasništvo i posjed imovina pravnih osoba iz oblasti zdravstva, socijalne skrbi, odgoja, obrazovanja, kulture, zaštite kulturne i prirodne baštine, znanosti, energetike i vodoprivrede, sporta i drugih javnih djelatnosti, koja je postala vlasništvo tih pravnih osoba na temelju posebnih propisa, a koja na dan donošenja ovoga Zakona je u njihovom posjedu i služi za obavljanje njihove djelatnosti za koju su osnovane.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku kojom se prijašnjem vlasniku daje određena imovina iz stavka 1. ovoga članka, kad za to postoje osobito opravdani razlozi.

Članak 55.

Ne vraća se imovina u vlasništvo i posjed:

1. koja je nedjeljiv sastavni dio sustava mreža, objekata, naprava ili drugih sredstava javnih poduzeća iz oblasti energetike, komunalne djelatnosti, prometa i veza te šumarstva,
2. koja je izuzeta iz pravnoga prometa, odnosno na kojoj nije moguće stjecanje prava vlasništva,
3. čijim bi se vraćanjem bitno okrnjila prostorna cjelovitost, odnosno namjena uporabe prostora i imovine,
4. čijim bi vraćanjem bila bitno okrnjena gospodarska odnosno tehnološka funkcionalnost kompleksa (industrijski kompleks, komasirane gromade unutar poljoprivrednoga odnosno šumskoga kompleksa i sl.).

Članak 56.

Imovina koja se koristi za obavljanje djelatnosti tijela državne vlasti i jedinica lokalne samouprave i uprave daje se prijašnjem vlasniku samo ako se on obveze da će glede te imovine s Republikom Hrvatskom, odnosno jedinicom lokalne samouprave i uprave sklopiti ugovor o zakupu na rok koji u pravilu ne može biti kraci od 10 godina.

Obvezu iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje rješenjem **nadležna služba ureda državne uprave**. Primjerak rješenja dostavlja se i Vladi Republike Hrvatske, odnosno jedinici lokalne samouprave i uprave.

Prijašnji vlasnik dužan je Vladi Republike Hrvatske, odnosno jedinici lokalne samouprave i uprave podnijeti ponudu za sklapanje ugovora o zakupu u roku od 90 dana od dana pravomoćnosti rješenja kojim mu je utvrđeno pravo vlasništva.

Ako prijašnji vlasnik ne podnese Vladi Republike Hrvatske, odnosno jedinici lokalne samouprave i uprave ponudu za sklapanje ugovora o zakupu iz stavka 3. ovoga članka, **nadležna služba ureda državne uprave** će po službenoj dužnosti donijeti rješenje kojim se na toj imovini uspostavlja vlasništvo Republike Hrvatske, odnosno jedinice lokalne samouprave i uprave, a prije doneseno rješenje stavlja izvan snage, te istodobno priznati i pravo na naknadu sukladno ovome Zakonu.

Ugovor o zakupu kojim se utvrđuju međusobna prava i obveze između vlasnika, kao zakupodavca i Republike Hrvatske, odnosno jedinice lokalne samouprave i uprave kao zakupnika sklapa se sukladno odredbama zakona kojima je propisan zakup imovine.

VII. NAKNADA ZA ODUZETU IMOVINU U VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA (cl. 57-63.)

Članak 57.

Za imovinu koja se po odredbama ovoga Zakona ne vraća u vlasništvo, prijašnjem vlasniku pripada pravo na naknadu u obveznicama Republike Hrvatske, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 58.

Prijašnjem vlasniku kojem na temelju ovoga Zakona pripada pravo na naknadu iz članka 47. ovoga Zakona, ukupan iznos naknade utvrđene prema mjerilima ovoga Zakona, ne može prelaziti iznos od 3,700.000,00 kuna.

Odredbe stavka 1. ovoga članka o najvećoj visini naknade, primjenjuje se i na druge oblike naknade propisane ovim Zakonom, osim glede naknade za imovinu koja je unesena u društveni kapital poduzeća sukladno Zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća.

Članak 59.

Visina naknade utvrđuje se prema sljedećim mjerilima:

	VRIJEDNOST ODUZETE NEKRETNINE U KUNAMA OD - DO	VISINA NAKNADE U POSTOCIMA (%) OD - DO	IZNOS NAKNADE U KUNAMA OD - DO
I	0 - 100.000	100 - 73,26	0 - 73.265
II	100.000 - 1.000.000	73,26 - 67,07	73.265 - 670.696
III	1.000.000 - 2.000.000	67,07 - 61	670.696 - 1.219.816
IV	2.000.000 - 5.000.000	61 - 46,78	1.219.816 - 2.338.846
V	5.000.000 - 10.000.000	46,78 - 31,99	2.338.846 - 3.199.259
VI	10.000.000 - 75.000.000	31,99 - 4,93	3.199.259 - 3.699.999
VII	preko 75.000.000	4,93 - 0	3.700.000

Mjerala iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se prema izrazu:

$$N = 3.700.000 (1 - 0.9999998^P)$$

gdje je:

N = visina naknade u kunama

P = vrijednost oduzete imovine u kunama

Članak 60.

Obveznice glase na kune i isplative su u jednakim polugodišnjim obrocima tijekom dvadeset godina, počevši od 1. siječnja 2000. godine.

Visina vrijednosti obveznice utvrđuje se u kunskoj protuvrijednosti DEM prema prodajnom tečaju ovlaštene banke u mjestu ispunjenja koji vrijedi na dan isplate obveznice a koja odgovara kunskoj protuvrijednosti obveznice izražene u DEM prema prodajnom tečaju DEM na dan donošenja rješenja o pravu na naknadu.

Obveznica glasi na donositelja.

Članak 61.

Imatelj obveznice može obveznicu upotrijebiti za kupnju dionica ili udjela kojima raspolaze Hrvatski fond za privatizaciju.

Imatelj obveznice može obveznicu upotrijebiti kao platežno sredstvo za kupnju nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske te nekretnina i drugoga kapitala u postupku privatizacije sukladno odredbama posebnoga zakona.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, vrijednošću obveznice smatra se njena nominalna vrijednost.

Članak 62.

Ustrojstvo, nadležnost, prava, obveze te izvori sredstava Fonda utvrđuju se posebnim zakonom.

Članak 63.

Mjerila za utvrđivanje vrijednosti poljoprivrednih zemljišta, suma i šumskoga zemljišta upotrijebljenih za gradnju utvrđuje, s obzirom na katastarsku kulturu, katastarsku klasu i katastarski kotar, posebnim propisom ministar poljoprivrede i šumarstva.

Mjerila za utvrđivanje vrijednosti stana utvrđuje posebnim propisom ministar prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja.

Mjerila za utvrđivanje vrijednosti brodova, odnosno brodica - utvrđuje ministar pomorstva, prometa i veza.

Mjerila za utvrđivanje vrijednosti poduzeća utvrđuje predsjednik Hrvatskoga fonda za privatizaciju.

Mjerila za utvrđivanje vrijednosti pokretnina iz članka 48. ovoga Zakona utvrđuju ministar kulture, ministar prosvjete i sporta i ravnatelj Državne uprave za zaštitu kulturne i prirodne baštine, svako u okviru svoga djelokruga.

Ako sadašnju vrijednost imovine nije moguće utvrditi primjenom mjerila iz stavka 2., 3. i 4. ovoga članka, mjerila za procjenu vrijednosti takve imovine utvrđuje ministar financija.

VIII. TIJELA I POSTUPAK ZA NAKNADU ODUZETE IMOVINE (cl. 64-76.)

Članak 64.

Postupak se, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, provodi na zahtjev prijašnjega vlasnika.

Zahtjev se podnosi **nadležnoj službi ureda državne uprave** prema mjestu gdje se nalazi imovina koja je predmet naknade.

Članak 65.

Postupak se pokreće podnošenjem zahtjeva **nadležnoj službi ureda državne uprave**.

Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se **Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske** koje ima položaj stranke u postupku.

Prijašnji vlasnik dužan je podnijeti zahtjev u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, osim u slučaju iz članka 26. ovoga Zakona. (*Odlukom USRH, br. U-I-673/1996 i dr. ukinuta je odredba o roku za podnošenje zahtjeva prijašnjeg vlasnika, ukoliko se odnosi na prijašnjeg vlasnika - stranu fizičku osobu.*)

Zahtjev podnesen po proteku roka iz stavka 3. ovoga članka odbacit će se pa podnositelj gubi sva prava iz ovoga Zakona. (*Odlukom USRH, br. U-I-673/1996 i dr. ukinuta je odredba o posljedicama propuštanja roka, ukoliko se odnosi na prijašnjeg vlasnika - stranu fizičku osobu.*)

Članak 66.

Zahtjev za naknadu oduzete imovine sadrži:

1. Podatke o podnositelju zahtjeva:

- ako zahtjev podnosi prijašnji vlasnik: ime i prezime, podatke o rođenju i stalnom prebivalištu, dokaz da ima hrvatsko državljanstvo, jedinstveni matični broj građana, ime i prezime te prebivalište opunomoćenika ako podnositelj zahtjeva nema stalno prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske;

- ako zahtjev podnosi zakonski nasljednik: dokaz da ima hrvatsko državljanstvo, podatke o datumu rođenja i smrti te posljednjem stalnom prebivalištu prijašnjega vlasnika, podatke kojima dokazuje da je u rodbinskoj vezi prvog nasljednog reda s prijašnjim vlasnikom.

2. Podatke o imovini koja je predmet naknade, ako se zahtjev odnosi na nekretninu u zahtjevu treba navesti:

- podatke o mjestu gdje se nekretnina nalazi, te tko danas ima pravo vlasništva odnosno raspolaganja nad tom nekretninom, broj zemljišnoknjižne cestice i zemljišnoknjižnoga uloška te naznaku katastarske općine u kojoj se nalazi predmetna nekretnina.

3. Pravni osnov podržavljenja, odnosno podruštvoavljenja imovine koja je predmet naknade.

Članak 67.

Uz zahtjev se prilaze:

1. dokaz o hrvatskom državljanstvu, odnosno održanom neprekinutom pravnom sljedništvu i sjedištu na teritoriju Republike Hrvatske,

2. akt o podržavljenju, odnosno podruštvoavljenju imovine,

3. zemljišnoknjižni izvadak sa svim upisima i ispisima od dana podruštvoavljenja do dana podnošenja zahtjeva,

4. punomoć ovjerovljenu od hrvatskih državnih vlasti,

5. izvadak iz matice umrlih ili rješenje o proglašenju nestale osobe umrlom ako zahtjev podnosi zakonski nasljednik,

6. pravomoćno rješenje o nasljeđivanju,

7. ostale isprave ili dokaze kojima se može utvrditi osnovanost zahtjeva.

Članak 68.

Postupak naknade za oduzetu imovinu provodi se po odredbama Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine", br. 53/91.), ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 69.

Nakon provedenoga postupka u kojem se utvrđuju činjenice odlučne za odlučivanje o zahtjevu, **nadležna služba ureda državne uprave** donosi rješenje o naknadi za oduzetu imovinu.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka sadrži podatke o prijašnjem vlasniku odnosno njegovom zakonskom nasljedniku kojem se utvrđuje pravo na naknadu, podatke o imovini, o rokovima za provedbu odluke te o troškovima postupka.

Članak 70. **brisan**

Članak 71.

Protiv rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu za naknadu oduzete imovine, može se podnijeti žalba Ministarstvu pravosuđa.

Žalba se podnosi u roku 15 dana od dana dostave rješenja.

Članak 72.

Nadležna služba ureda državne uprave nadležna za donošenje rješenja iz članka 69. ovoga Zakona, dužna je rješenje dostaviti svim zainteresiranim osobama te nadležnom zemljišnoknjižnom sudu u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti rješenja.

Zemljišnoknjižni sud provodi promjene zemljišnoknjižnoga stanja po službenoj dužnosti.

Članak 73.

Ako među strankama u postupku za donošenje rješenja iz članka 69. ovoga Zakona, postoji spor glede činjenica od kojih zavisi neko njihovo pravo ili spor o tome postoji li neko pravo, **nadležna služba ureda državne uprave** može prekinuti postupak i uputiti stranke da pokrenu parnicu ili drugi postupak pred nadležnim tijelom.

Članak 74.

Na prijedlog prijašnjega vlasnika sud može odrediti privremenu mjeru zabrane raspolaganja imovinom koja je predmet naknade za oduzetu imovinu prema odredbama ovoga Zakona, ukoliko prijašnji vlasnik učini vjerojatnim da postoji opasnost otuđenja imovine ili iz drugih opravdanih razloga, sukladno odredbama posebnoga zakona.

Uz prijedlog za određivanje privremene mjere, prijašnji vlasnik dužan je u roku od 30 dana od dana podnošenja prijedloga, dostaviti dokaz da je pokrenuo postupak za naknadu oduzete imovine pred nadležnim tijelom.

Članak 75.

Stranke koje sudjeluju u postupku naknade za oduzetu imovinu prema odredbama ovoga Zakona mogu pred **nadležnom službom ureda državne uprave**, sudom ili javnim bilježnikom sklopiti nagodbu.

Nagodba ima snagu ovršne isprave.

Članak 76.

Za sve podneske i sve radnje u postupcima prema odredbama ovoga Zakona ne plaćaju se upravne pristojbe.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE (cl. 77-80.)

Članak 77.

Republika Hrvatska stječe pravo vlasništva na imovini koja je predmet naknade na temelju odredaba ovoga Zakona glede kojih zahtjev za naknadu nije podnesen ili je pravomoćno odbijen, ako zakonom nije drukčije propisano.

Članak 78.

Nadležni ministri donijet će posebne propise iz članka 63. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 79.

Vlada Republike Hrvatske može donijeti posebne uredbe za primjenu ovoga Zakona.

Članak 80.

Ovaj Zakon objavljuje se u "Narodnim novinama", a stupa na snagu 1. siječnja 1997.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine

(Narodne novine br. 80 od 5. srpnja 2002. i 81/02-ispr.)

Članak 1.

U Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (»Narodne novine«, br. 92/96., 39/99., 42/99., 92/99., 43/00, 131/00., 27/01., 65/01. i 118/01. – u daljnjem tekstu: Zakon o naknadi) u članku 9. stavku 1. rijeci: »koji na dan donošenja ovoga Zakona imaju hrvatsko državljanstvo« brisu se.

Članak 2.

Članak 10. mijenja se i glasi:

»Prijašnji vlasnik nema pravo na naknadu za oduzetu imovinu u slučaju kada je pitanje naknade riješeno međudržavnim sporazumima.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, prava propisana ovim Zakonom mogu steci i strane fizičke i pravne osobe ako se to utvrdi međudržavnim sporazumima.«

Članak 3.

Članak 11. briše se.

Članak 4.

Članci 29., 30. i 31. brišu se.

Članak 5.

Članak 37. mijenja se i glasi:

»U slučaju daljnje prodaje stana najmoprimac ima pravo prvokupa koje ostvaruje sukladno odredbama posebnoga zakona.«

Članak 6.

Članak 70. briše se.

Članak 7.

Zahtjev za naknadu oduzete imovine mogu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti prijašnji vlasnici, koji su pravo na povrat ili naknadu za oduzetu imovinu stekli po odredbama ovoga Zakona, a nisu do sada podnijeli zahtjev ili im je zahtjev pravomoćno odbijen, odnosno odbačen, i to:

- prijašnji vlasnik državljanin Republike Hrvatske koji na dan donošenja Zakona o naknadi nije imao hrvatsko državljanstvo (članak 1. ovoga Zakona),
- prijašnji vlasnici na koje se odnosi članak 2. ovoga Zakona,
- prijašnji vlasnici koji su prema Popisu stanovništva iz 1991. godine imali prebivalište na okupiranim područjima Republike Hrvatske, odnosno na područjima pod upravom UNTAES-a.

Zahtjevi podneseni po proteku roka iz stavka 1. ovoga članka odbacit će se.

Članak 8.

U članku 18. stavku 2. riječi: »Županijski ured za imovinskopravne poslove« zamjenjuju se riječima: »služba nadležna za obavljanje imovinskopравnih poslova u uredima državne uprave u županijama«, a u cijelom tekstu Zakona o naknadi riječi: »Županijski ured« u određenom padežu zamjenjuju se riječima: »nadležna služba ureda državne uprave« u odgovarajućem padežu.

Članak 9.

U cijelom tekstu Zakona o naknadi riječi: »Državni pravobranitelj Republike Hrvatske« u određenom padežu zamjenjuju se riječima: »Državno odvjetništvo Republike Hrvatske« u odgovarajućem padežu.

Članak 10.

Predmeti dostavljeni ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa i državnom odvjetništvu radi postupanja po odredbi članka 70. Zakona o naknadi, a koji do stupanja na snagu ovoga Zakona nisu dovršeni vratit će se u roku 15 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona nadležnim službama ureda državne uprave radi dostave prvostupanijskih rješenja strankama.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka o prijedlozima za poništenje prvostupanijskih rješenja koje je državno odvjetništvo podnijelo do stupanja na snagu ovoga Zakona, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa će riješiti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 11.

Postupci započeti po odredbama Zakona o naknadi koji nisu pravomoćno dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 12.

Na zahtjeve za naknadu oduzete imovine podnesene do dana stupanja na snagu ovoga Zakona primijenit će se odredbe ovoga Zakona.

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama".